

Наставна програма
Слободен изборен предмет
ТЕАТАРСКИ РАБОТИЛНИЦИ
за V одделение

Учебна 2022/2023 година

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставен предмет	Театарски работилници-Изборни предмети за поддршка на интереси на учениците кои не се дел од наставните предмети
Одговорен наставник:	Татјана Божинова
Училиште:	ООУ „Славејко Арсов“ - Штип
Вид/категорија на наставен предмет	Слободен изборен предмет
Одделение	V (петто)
Теми/подрачја во наставната програма	3
Број на часови	36
Опрема и средства	<ul style="list-style-type: none"> • Аудиовизуелни средства (телевизор, ДВД-плеер, ЛЦД-проектор, касетофон, дигитален фотоапарат, дигитална камера, компјутер, паметна табла, печатач или други дигитални уреди). • Маркери во боја • Книги (приказни, басни, бајки, стихотворби, гатанки, поговорки). • -Списанија за деца • Дигитална библиотека со книги. • -аудиовизуелни записи од театарски претстави • Средства за дизајн и визуелни комуникации (фотографија, спот, реклама, илустрација, корица, интернет, стрип, визуелен знак).

Наставна програма за слободен изборен предмет Учебна 2021/22 година, прво полугодие

Слободен изборен предмет: Театарски работилници-Изборни предмети за поддршка на интереси на учениците кои не се дел од наставните предмети

ПОВРЗАНОСТ СО НАЦИОНАЛНИТЕ СТАНДАРДИ

Наставната програма вклучува релевантни компетенции од следното подрачје : **Уметничко изразување и култура**

Ученикот/ученицката знае и/или умее:

I-A.1	да ги изразува и пренесува своите мисли, чувства, информации и ставови во различни комуникациски ситуации на својот мајчин јазик преку различни медиуми и за различни цели;
I-A.4	да го користи стандардизираниот јазик со почитување на граматичките и правописните правила при усно и писмено изразување;
I-A.5	да подготви и одржи говор со различна содржина и за различна цел, имајќи го предвид аудиториумот (возраста и етничкиот/културниот диверзитет);
I-A.6	да ги идентификува основните карактеристики на мајчиниот јазик (азбука, историја, дијалекти итн.) и сличностите и разликите со други јазици;

Ученикот/ученицката разбира и прифаќа дека:

I-A.7	да ги идентификува најзначајните автори и дела од литературата на мајчин јазик;
I-A.11	да ги идентификува и анализира пораките и стилските и естетските елементи на литературните дела;
I-A.11	да користи информации од различни извори и медиуми и критички да пристапува кон нив, земајќи ги предвид

	изворот, контекстот, целта и веродостојноста на презентираниите информации.
--	---

I-Б.1	преку изучување на мајчиниот јазик се развива сопствениот јазичен и културен идентитет, а преку јазичната комуникација се пренесува културното наследство и културата на живеење;
I-Б.2	со употребата на јазикот во различни контексти и средини, и во различни форми, се овозможува ефикасна комуникација и интеракција (секогаш имајќи предвид со кого се остварува комуникацијата);
I-Б.3	преку читање текстови со различна содржина и структура се развива писменоста, се формира поширок поглед за себе и за светот и се поттикнува пишувањето од потреба и од задоволство;
I-Б.5	читањето и изразувањето на мајчин јазик се важни за развојот и поттикнувањето на креативноста и критичкото мислење

Наставната програма вклучува дополнителни релевантни компетенции и од следните подрачја на Националните стандарди:

Личен и социјален развој, Општество и демократска култура

V-A.2	да избира и практикува активности кои обезбедуваат развој и подобрување на сопственото ментално и физичко здравје и добросостојба;
V-A.4	да прави процена на сопствените способности и постигања (вклучувајќи ги силните и слабите страни) и врз основа на тоа да ги определува приоритетите кои ќе му/и овозможат развој и напредување;
V-A.4	да ги препознава емоциите кај себе и кај другите, да ги согледа последиците од сопствените емоционални реакции во различни ситуации и да користи соодветни стратегии за справување со емоциите;
V-A.7	да ги користи сопствените искуства за да си го олесни учењето и да го прилагоди сопственото однесување во иднина;
V-A.8	да го организира сопственото време на начин кој ќе му/и овозможи ефикасно и ефективно да ги оствари поставените цели и да ги задоволи сопствените потреби;
V-A.13	да комуницира со другите и да се презентира себеси соодветно на ситуацијата;
V-A.15	да соработува со други во остварување на заеднички цели, споделувајќи ги сопствените гледишта и потреби со другите и земајќи ги предвид гледиштата и потребите на другите;
VI-A.1	да објасни како општествените фактори влијаат врз личноста и средината и да ги зема предвид при формирање мислење и донесување одлуки;

VI-A.2

да го анализира сопственото однесување со цел да се подобри, поставувајќи си реални и остварливи цели за активно делување во заедницата;

РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕ

Тема 1. Театарот некогаш и денес (12 часа) време на реализација IX-X месец

Знаења/вештини:

- Ги разбира првите почетоци и како се развивал театарот
- Ја разбира разликата помеѓу театарот во минатото и современиот театар
- Може да ги идентификува/препознае театрите во своето опкружување во однос на другите културни институции
- Разликува видови театри, видови и жанрови на театарската уметност

Ставови/вредности:

- Се развива интерес за театарската уметност
- Ги осознава правилата на однесување во театар
- Верува дека може да постигне и придонесе повеќе во примена на културните навики и правила за однесување во театар
- Разбира дека треба да го почитува и да се грижи за културното наследство на својата Татковина

Содржини (и поими) и број на часови**Примери на активности:**

<ul style="list-style-type: none"> • Поим за театар и театарска претстава <p>Број на часови: 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Читање литературни текстови, се издвојуваат драмските текстови, се воочува разликата
<ul style="list-style-type: none"> • Театарот во минатото • Број на часови: 1	<ul style="list-style-type: none"> • Истражуваат на интернет за првите почетоци на театарот и театарските претстави
<ul style="list-style-type: none"> • Историјат на МНТ <p>Број на часови : 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Следат презентација за историјатот на МНТ • Читаат по улоги извадок на една од најизведуваната театарска претстава во <u>Драмски театар „Солунски патрдии“</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Куклен театар и Театар за деца и младинци <p>Број на часови: 6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Истражуваат на интернет за првиот куклен театар во Скопје и за Театарот за деца и младинци • Следење видео снимка од куклена театарска претстава „Силјан штркот“, затоа што била една од првите театарски претстави во 1946г. во адаптација и режија на Петре Прличко (ќе се гледа понова верзија) • Следење на видео снимка од модерна театарска претстава од Театарот за деца и младинци, на пример „Алиса во земјата на чудата“ • Работилница: изработка на кукли според гледана театарска претстава (два

	часа)
Посета на театар / виртуелна прошетка Број на часови: 2	<ul style="list-style-type: none"> • Се организира посета Театарот за деца и младинци или Виртуелна посета на МНТ, во зависност од можностите и условите за реализација

Тема 2. На сцена и зад кулиси (6 часа) - време на реализација X месец

Знаења/вештини:

- Разбира како се создава театарска претстава
- Го разбира значењето и улогата на секој кој учествува во создавањето театарска претсава: сценарист, режисер, глумци, костимографи, шминкери, суфлери, сценографи...
- Ја согледува взаемната повразност на секој од горенаведените субјекти
- Се воведуваат во совладувањето на најосновните елементи од креирање, поставување и изведување на театарска претстава

Ставови/вредности:

- Ја разбира сложеноста и вредноста на процесот на создавањето на театарска претстава
- Ја почитува работата на секој учесник во создавањето на претсатвата
- Се развива личен интерес кон создавањето, поставувањето и изведувањето на театарска претсатва

Содржини (и поими) и број на часови

Примери на активности:

- **Да научиме што е сцена и кулиси**
- **Број на часови: 1**

-Се разгледуваат слики од театарска сцена и се поттикнуваат учениците да се заинтересираат што има позади сцената и што се случува таму

- **„Патот“ на театарската претсатва до сцената**
- **Број на часови: 1**

-Следење извадок од театарска претстава и анализа на сè што се случува на сцената, дискусија за сè што се случувало за време на подготовките, проследено со слики и видео снимки.

- **Организирана посета на театарот позади сцената и на сцена(доколку дозволуваат условите)**
- **Број на часови : 3**

-Ораганизирано се посетува еден од театрите во Скопје, учениците разговараат со стучно лице од театарот и се запознаваат со сите сегменти од подготовката на театарска претстава, исто така се качуваат на сцена за истата да ја доживеат и почувствуваат.

*Доколку не дозволуваат условите поради Ковид 19 мерките, активностите се прилагодуваат во училишница виртуелно.

- **Во театарот би сакал да бидам...**

Број на часови:1

-Дискусија за впечатоците од посетата, учениците ги искажуваат своите ставови и желби, што најмногу им се допаднало и каква улога би сакале тие да имаат во создавањето на театарска претсатва, кој што би бил(режисер, сценарист, сценограф, костимограф, глумец...)

РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕ

Тема 3. Подготовка и реализација на театарски претстави (18 часа) - време на реализација XI- XII месец

Знаења/вештини:

- Знае е што е монолог и дијалог
- Разговара во група и води дијалог по слушната и по прочитана тема.
- Го поврзува значењето на прочитаните содржини со реалните ситуации.
- чита течно, наглас, текстови од разни функционални стилови и со различна тежина на читање, со брзина соодветна на возраста;
- Умее да меморира прочитан текст
- Користи цитати и аргументи од прочитан текст за да образложи одреден став.
- Препознава разни видови реченична интонација во усни примери и изговара реченици со соодветна реченична интонација од примери кои ги чита и сам/сама ги составува.
- Умее да направи изработки/ костими и сценски елементи од различни видови материјали, меѓу кои и рециклиран материјал

Ставови/вредности:	
<ul style="list-style-type: none"> • Подобрување на меморија, набљудување, внимание, визуелно размислување и општ интерес во уметноста • Се развива природност на сцената • Верува дека може да постигне повеќе во соработка со другите ученици 	
Содржини (и поими) и број на часови	Примери на активности:
<ul style="list-style-type: none"> • Избор на драмски текст на тема „Годишни времиња“ и „Празници“ • Број на часови: 2 	<ul style="list-style-type: none"> - Од детски списанија, училишна библиотека, е- библиотеки учениците пронаоѓаат текстови за соодветното годишно време (есен), за празници (Нова година) - Заеднички селектираат и прават избор
<ul style="list-style-type: none"> • Обработка на драмскиот текст и поделба по улоги • Број на часови: 2 	<ul style="list-style-type: none"> - Изразно читање, анализа и поделба на улоги
<ul style="list-style-type: none"> • Читање по улоги • Број на часови: 2 	<ul style="list-style-type: none"> - Изразно читаат и драматизираат по добиените улоги
<ul style="list-style-type: none"> • Меморирање на драмскиот текст • Број на часови : 4 	<ul style="list-style-type: none"> - Го интерпретираат меморираниот текст
<ul style="list-style-type: none"> • Работилница за изработка на костими за театарката претстава • Број на часови : 2 	<ul style="list-style-type: none"> - Изработуваат костими соодветни за улогата која ја имаат во претставата
<ul style="list-style-type: none"> • Сценска подготовка - работилница • Број на часови : 2 	<ul style="list-style-type: none"> - Подготовка на сценографија: декорации и детали соодветни со содржината на драмскиот текст

<ul style="list-style-type: none"> • Сценска постава и изведба на театарската претстава Број на часови: 2	- Поврзување на текст, костими и сценографија- проба
<ul style="list-style-type: none"> • Реализација / сценска изведба на театарска претстава Број на часови: 2	Сценски се изведува поставената и подготвената театарска претстава